

Vastaus valtuustoaloitteeseen joukkoliikenteen käytön helpottaminen 70 vuotta täyttäneille Kouvolassa

550/00.05.00/2026

Kaupunginvaltuusto 23.03.2026 § 19

Puheenjohtaja Ville Kaunisto esitteli valtuutettujen Ilkka Sarpolan, Sari Melkon, Mikko Jaanun, Harri Sihvolan, Ukko Bambergin, Sanna Jacksenin, Raimo Laineen, Mirja Longan, Kirsi Kekin, Reeta Lindin, Suvi Karellin, Aimo Rautiaisen, Toni Vainikan, Manu Huuhilon, Paula Werningin, Henna Hovin, Camilla Relanderin, Jouni Frimodigin, Leeni-Elina Haimin, Emmi Aalto-Riihiahon, Katariina Henttosen, Pekka Haajan, Janne Wallin, Karolina Eklundin, Jenni Aikion, Esa Seppälän ja Sheikki Laakson jättämän seuraavan valtuustoaloitteen:

”Ehdotan, että Kouvolan kaupunki selvittää mahdollisuuden ottaa käyttöön edullinen, esimerkiksi 1 euron suuruinen kertamaksu paikallisliikenteessä 70 vuotta täyttäneille kuntalaisille.

Kouvolassa on jo käytössä maksuton tai tuettu joukkoliikenne 80 vuotta täyttäneille (edellyttää waltti-kortille ladattavaa lipputuotetta), mikä on erittäin hyvä ja kannatettava käytäntö. Kiitän kaupunkia tästäkin tärkeästä päätöksestä.

Samankaltainen, mutta hieman laajennettu etuus myös 70 vuotta täyttäneille lisäisi merkittävästi joukkoliikenteen käyttöä. Edullinen matkustaminen:

- tukisi ikääntyneiden arjen sujuvuutta
- edistäisi liikkumista ja hyvinvointia
- vähentäisi yksinäisyyttä
- mahdollistaisi paremman osallistumisen yhteiskuntaan

Monelle 70 vuotta täyttäneelle pienikin kustannus voi olla este joukkoliikenteen käytölle. 1 euron hintainen matka olisi houkutteleva ja kohtuullinen ratkaisu, joka kannustaisi käyttämään linja-autoa yksityisautoilun sijaan.

Esitän, että Kouvolan kaupunki

1. selvittää kustannukset ja vaikutukset tällaisen alennuksen käyttöönotosta,
2. arvioi mahdollisuudet pilotointiin,
3. valmistelee mallin, jolla etuus voitaisiin toteuttaa käytännössä.

Kaupunginvaltuuston päätös:

Kaupunginvaltuusto päätti lähettää aloitteen kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

Tekninen lautakunta 11.06.2026

Valmistelija: joukkoliikennepäällikkö Jukka Järvinen, puh. 020 615 9466, jukka.jarvinen(at)kouvola.fi

Valtuustoaloitteen keskeinen sisältö ja sen sisältämä esitys toimenpiteiksi

Aloitteessa esitetään, että Kouvolan kaupunki selvittää mahdollisuuden ottaa käyttöön edullinen, esimerkiksi 1 euron suuruinen kertamaksu paikallisliikenteessä 70 vuotta täyttäneille kuntalaisille.

Konkreettisesti esitetään, että Kouvolan kaupunki

1. selvittää kustannukset ja vaikutukset tällaisen alennuksen käyttöönotosta,
2. arvioi mahdollisuudet pilotointiin,
3. valmistelee mallin, jolla etuus voitaisiin toteuttaa käytännössä.

Nykytilakuvaus

Tällä hetkellä maksuton joukkoliikenne koskee 80-vuotta täyttäneitä kouvoolalaisia. Kouvolassa asuu **6775** 80–100-vuotiasta. Maksuton joukkoliikenteen käyttö edellyttää Waltti-kortille ladattua 365-vuorokauden seniorilippua. Yli 80-vuotiaille on myönnetty **1222** kpl seniorimatkakorttia.

Kouvolassa asuu **noin 11 693** 70–79-vuotiasta. Jos oletetaan että joukkoliikenteen käyttö on tässä ikäryhmässä yhtä aktiivista kuin 80–100-vuotiaiden keskuudessa niin 70–79-vuotiaat tekisivät vastaavalla alennettu hintaisella seniorilipulla noin **67 000** joukkoliikenteen matkaa vuodessa. Keskimääräinen saatu lipputulo vastaavalla aikuisten kausilipulla matkustettaessa on 1,58 / matka. Alennetun lipunhinnan (1 €) myöntäminen 70–79-vuotiaksi aiheuttaisi Kouvolan kaupungille siis noin **67 000** € vuosittaiset kustannukset. Oletettavaa kuitenkin on, että matkustaminen alemmissä ikäluokissa on suurempaa, jolloin kustannusvaikutus olisi myös suurempi.

Aloitteessa perustellaan yli 70-vuotta täyttäneet alennettuja hintoja sosiaalisin perustein. Ikä ei kuitenkaan ole peruste aloitteessa esitetyle sosiaalisille tai taloudellisille haasteille. Argumentit ovat kenen tahansa kuntalaisen kannalta merkityksellisiä edullisen ja hyvän palvelutason omaavan joukkoliikennejärjestelmän ylläpitämisessä kaikille kuntalaisille

ikään katsomatta. Lisäksi iän perusteella myönnetyt alennukset lisäävät eriarvoisuutta pienitituloisten keskuudessa. Tästäkin näkökulmasta on perusteltua varmistaa joukkoliikenteen hyvä palvelutaso ja edulliset hinnat kaikille kuntalaisille. Yksityisautoilun kustannukset ovat kuitenkin Kouvolan 57 € maksavaa kuukauden kausilippua suuremmat, kun lasketaan mukaan sekä omistamisen että ajamisen kustannukset. Maksuttomuuteen oikeutetut ikäryhmät tai erilaiset alennukset vähentävät kaupungin saamia lipputuloja ja täten heikentävät joukkoliikenteen tulosta. Koska Kouvolaassa seniori-ikäluokkien osuus väestöstä kasvaa, on vaarana, että vähentyneitä lipputuloja jouduttaisiin säästöpainneissa korvaamaan muiden lipputuotteiden hinnankorotuksilla tai vuorojen karsimisella, joka laskisi palvelutasoa.

Aloitteessa mainittuihin sosiaalisiin perusteisiin tai joukkoliikenteen käytön helpottamiseen ei vastata lipun hinnan alennuksella, vaan korkeammalla joukkoliikenteen palvelutasolla. Kouvolan haja-asutusalueen on laaja ja linjastouudistuksen takia on syntynyt liikenneköyhyyttä taajamien ulkopuolella, mikä aiheuttaa suuren vaaran, että ikäihmiset ja muutkin kuntalaiset jäävät koteihinsa kulkemisen mahdollisuuksien puuttuessa. Joukkoliikenneyksikkö kokee tärkeänä, että myös haja-asutusalueilta on mahdollisuus päästä palveluiden ääreen. Asiointitaksijärjestelmää on kehitetty niin, ettei se jätä enää ketään kouvolaista vähintään yhden viikoittaisen asiointi mahdollisuuden ulkopuolelle. Asiointitaksien ja palveluliikenteen yhden nousun hinta on huomattavasti suurempi kuin muussa joukkoliikenteessä, kun käyttäjämäärät ovat pienempiä ja maksuttomien matkojen määrä suuri. Näin myönnetyt matkaetuedet kuormittavat koko järjestelmän kustannuksia. Asiointitakseja käyttää yli 90 kouvolaista, joista noin puolet on yli 80 v, eli maksuttomiin matkoihin oikeutettuja.

Edellisellä valtuustokaudella Kouvolan kaupunkistrategiassa mainittiin yhtenä strategisena tavoitteena kaikille maksuttomaan joukkoliikenteeseen siirtyminen. Kahden viimeisen vuoden aikana tavoitteen käytännön toteuttaminen kuitenkin keskeytyi taloudellisten paineiden takia, eikä uusia kaupunkilaisryhmiä ole tuotu maksuttomuuden piiriin. Vuonna 2024 joukkoliikenteen liikenteenostoihin käytettävää määrärahaa laskettiin, jolloin maksuttomuuden tavoittelu kääntyi itseään vastaan ja joukkoliikenteen palvelutasoa heikennettiin. Mikäli joukkoliikenteen ostoihin ei esitetä lisää määrärahaa, on edessä nykyisen palvelutason merkittävä lasku kustannusten noustessa. Myös jo myönnettyjen maksuttomuuksien kriittinen arvio tulisi tehdä ennakoiden tulevaa.

Aloitteen tekijöiden kommentit vastauksesta

Valtuustoaloitteeseen laadittu vastaus on annettu valtuustoaloitteiden käsittelyohjeen mukaisesti aloitteen tekijöille kommentoitavaksi ennen vastauksen päätöksen tekoon saattamista.

Kommenttikierroksella saatu kommentti on **oheismateriaalina**.

Yhteenveto: Valtuustoaloitteessa esitettyjen toimenpiteiden toteuttaminen ja siihen liittyvät perustelut sekä mahdolliset rajoitteet

Joukkoliikenneyksikkö ei näe lipun hintojen helpottavan yli 70-vuotiaiden joukkoliikenteen käyttöä. Katsomme, että joukkoliikenteen palvelutason varmistaminen jatkossakin on vastaus kaikkien kuntalaisten kannalta palvelujen saavutettavuuteen ja tasa-arvoiseen sekä kestävästä liikkumisesta mahdollistamiseen. Lipputulosten ollessa vähäiset, vaatii joukkoliikenne jo nykyisellään merkittävää subventiota verovaroin. Kustannusten nousu ja lipputulosten väheneminen aiheuttaa paineen liikenteen lisärahoitukselle, jonka puuttuessa joukkoliikenteen palvelutasoa joudutaan leikkaamaan. Vuonna 2024 toteutettu joukkoliikenteen ostopäätöksiin kohdistettu määrärahojen leikkaaminen on osoitus tästä.

Joukkoliikenneyksikkö ehdottaa, että maksuttomiin tai alennushintaisiin matkoihin oikeutettujen ryhmien määrää ei lisätä.

Hallintosäännön § 121 mukaisesti jos valtuustoaloitteessa on vähintään 15 valtuutetun allekirjoitus, aloitteeseen vastaa kaupunginhallitus ja vastaus käsitellään kaupunginvaltuustossa. Tämän valtuustoaloitteen on allekirjoittanut 27 valtuutettua, joten vastaus käsitellään kaupunginvaltuustossa.

Lisätietoja: joukkoliikennepäällikkö Jukka Järvinen, puh. 020 615 9466, jukka.jarvinen(at)kouvola.fi

Vs. teknisen johtajan ehdotus:

Tekninen lautakunta päättää

1. antaa valtuustoaloitteeseen yllä olevan vastauksen
2. ehdottaa kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että kaupunginvaltuusto
 1. päättää merkitä valtuustoaloitteeseen vastauksen tiedoksi ja toteaa, ettei joukkoliikenteen lippujärjestelmään lisätä uusia alennusryhmiä.
 2. toteaa, ettei aloite anna aihetta muihin kuin vastauksessa mainittuihin toimenpiteisiin ja, että valtuustoaloite on käsitelty loppuun.

Teknisen lautakunnan päätös: